

Rainer Steger

Drs. Rainer J. Steger RE RA, afdelingshoofd
IT Audit & Risk Management bij Berk
Accountants & Belastingadviseurs

‘Waar ik werk? Bij Berk, Accountants en Belastingadviseurs, vestiging Utrecht. Kenmerken van Berk: we hebben verspreid over Nederland 16 kantoren, ruim 800 personeelsleden en meer dan 10.000 cliënten, voornamelijk afkomstig uit het MKB-segment. In Nederland bekleden we als kantoor de zevende plaats op de ranglijst, wereldwijd de achtste positie. Berk is gelieerd aan Baker Tilly International.’

Aan het woord is Rainer Steger, sinds 1 januari 2006 verantwoordelijk voor de afdeling IT Audit & Risk Management.

‘Eind jaren negentig heeft mijn ex-collega Cees Poelman, toen nog directeur Vaktechniek, de basis voor IT-auditing binnen Berk gelegd. Peter Roos heeft dit verder vormgegeven. Vorig jaar riep het bestuur van Berk tegen mij: “Grijp je kansen en bouw die praktijk verder uit.” Ik wist toen eigenlijk niet wat me te wachten stond. Het was echt een sprong in het diepe. Nu, ruim een jaar later en zo’n 60.000 reiskilometers verder weet ik eigenlijk pas goed waaraan ik begonnen ben. Maar ik heb nog geen seconde spijt gehad van mijn besluit de sprong toch te wagen.

Uitdagingen

Momenteel kent mijn afdeling een bezetting van tien personen en aan het eind van het jaar moeten dat er zo’n vijftien zijn. Mijn primaire aandachtsgebied is Integrated Audit, oftewel IT-audit in het kader van de jaarrekeningcontrole, maar ook SOX, SAS70 en Risk Management. In deze functie ben ik niet alleen actief in Nederland. Zo werkt mijn afdeling nauw samen met onze Belgische collega’s en heb ik in de zomer van 2006 een bezoek gebracht aan de Interna-

tional Internal Auditors Conference in Houston.

Berkdag

Recent ben ik gevraagd om tijdens de Berkdag, die in het teken van kwaliteit in de praktijk zou staan, een presentatie te houden over Integrated Audit. Ik had over dit onderwerp bij mijn accountantscollega's al diverse roadshows en workshops in het gehele land gehouden. Reden om na te denken over hoe ik dit onderwerp op een andere manier voor het voetlicht kon brengen. Zo ontstond het idee om ook andere mensen aan het woord te laten over Integrated Audits. Centraal zouden dan de kansen en bedreigingen moeten staan. Gelukkig ken ik veel mensen omdat ik aan drie universiteiten verbonden ben en ook zitting heb in de Redactiecommissie van het blad De EDP-Auditor. Ik heb gewoon de telefoon gepakt en heb Gert van der Pijl (vertegenwoordiger Erasmus universiteit en NOREA), Jan Pasmooij (vertegenwoordiger Koninklijk NIVRA), Hans Koning (verantwoordelijk voor ICT binnen Berk) en Ted Verkade (directeur Vaktechniek Berk) gevraagd of ze bereid waren mee te werken. Lekker een dag uit mijn leven op pad, iedereen interviewen en daar dan een compilatie van maken. Eerlijk gezegd klinkt het op papier makkelijker dan dat het achteraf in de praktijk bleek te zijn!

Op pad

Mijn directe collega's kennen me als een vroege vogel. Het liefst zit ik, mede vanwege de files, al rond half zeven in de auto. Echter niet vandaag. Na eerst een aantal uren thuis mijn mail te hebben afgewerkt (ik ben een echte mailfanaat!) stap ik op deze koude winterochtend met mijn videocamera en statief in de auto op weg

naar Rotterdam om Gert van der Pijl en Jan Pasmooij te interviewen. Tijdens deze rit ben ik continu aan het bellen, ik vind het belangrijk om veel contact met mijn collega's en cliënten te onderhouden. KPN waardeert dit zeer en geeft mij maandelijks vele belminuten cadeau.

In Rotterdam aangekomen bouw ik snel mijn apparaat op, want Gert is al aanwezig. Het gesprek verliep ongeveer als volgt:

Rainer: "Vertel eens Gert, waarom is de samenwerking tussen accountants en IT-auditors zo lastig?" Gert: "ICT was 25 jaar geleden in beperkte mate bij organisaties aanwezig. En nu speelt ICT bijna overal een vitale rol. Dat maakt de rol van de RE in het controleproces van groot belang. Als RE hebben we nog een lange weg te gaan in de samenwerking met de RA's. Die veronderstelling baseer ik op reacties van zowel de IAD's als de externe kantoren."

Rainer: "Dus hoe nu verder? Want ook de RA moet het vakgebied leren begrijpen. Wat is er nu eigenlijk zo lastig in het hele verhaal?" Gert: "Het gaat erom wat de invloed is van de kwaliteit van de ICT-omgeving op het controlerisico. Als dan ook nog blijkt dat de geprogrammeerde controles niet in alle gevallen juist hebben gefunctioneerd, dan is het maar de vraag welke gevolgen dit heeft voor de verdere controleaanpak. Hier bestaan nog geen wetenschappelijk onderbouwde conclusies voor. RA's en RE's moeten vooral veel met elkaar samenwerken, communiceren en gezamenlijk conclusies trekken!"

Verleiden en verplichten

Ondertussen is het rond half een en schuift Jan Pasmooij aan. Hij heeft net zijn colleges afgerond. Ons gesprek

gaat direct levendig verder. Jan: “Naar mijn mening hebben RA’s nog te weinig kennis van ICT. Dat is op zich niet erg, maar onwetend handelen kan gevaarlijk zijn! Daarom ben ik blij dat in het nieuwe accountantscurriculum, opgesteld door de IFAC, veel aandacht aan ICT wordt besteed. Het wordt tijd dat ICT niet meer weg te denken is.”

Met het oog op de samenwerking tussen RA’s en RE’s legt Jan ons vervolgens het principe van ‘verleiden en verplichten’ uit. Jan: “Het merendeel van de kantoren verplicht haar accountants om hun collega IT-auditor te consulteren. Deze verplichting vloeit mede voort uit de Wet Toezicht Accountantsorganisaties (WTA). Maar verplichten alleen werkt niet. En dus zijn successtories over deze samenwerking essentieel. En die zijn er zeker. Want in een aantal gevallen is aangetoond dat de inzet van IT-auditors tot een efficiëntere en dus kostenbesparende controle heeft geleid. Met dit soort verhalen kun je RA’s wel verleiden! RA’s moeten de samenwerking met de RE’s als uitdaging zien, niet als een bedreiging.”

Accountants moeten meer met ICT doen

Inmiddels had ik de nodige standpunten verzameld. Natuurlijk vond ik dat tijdens mijn presentatie ook de visie van de Berk-organisatie over ICT en de inzet van IT-auditors niet mocht ontbreken. En dus vervolgde ik mijn reis rond half twee vanuit Rotterdam verder naar Gouda, waar de stafdiensten van Berk zijn gevestigd.

Ik sprak met Hans Koning, verantwoordelijk voor ICT. Hij is van mening dat als accountants meer met ICT bij hun cliënten moeten doen, daarvoor ook de tools aanwezig moeten zijn. Vanuit dat oogpunt heeft Berk recent

grootschalig in ICT geïnvesteerd. Hans: “ICT is niet alleen een belangrijk hulpmiddel bij ons werk, maar speelt ook een rol bij het aantrekkelijk blijven op de arbeidsmarkt.” Ted Verkade, directeur Vaktechniek, mengt zich in ons gesprek en gaat zelfs nog een stapje verder. “Door middel van geüniformeerde ICT kun je je kwaliteitsstandaarden makkelijker behalen en erop toezien.”

Ted onderstreept, net als Gert en Jan, dat het van essentieel belang is dat RA’s en RE’s met elkaar samenwerken. Ook is hij van mening dat IT-auditors onderdeel moeten uitmaken van het controleteam. “IT audit draagt bij aan de kwaliteit van de controle, namelijk het vermindert het controlerisico en geeft het controleteam verder inzicht in de kwaliteit van de ICT bij de cliënt. En daarnaast levert het toegevoegde waarde voor de cliënt in de vorm van aanbevelingen. Echter, in dit gehele proces moet de RA de ICT-risico’s niet onderschatten!”

Gelukkig, de successtories over de samenwerking komen van alle kanten uit de organisatie, merk ik. Voldaan rijd ik aan het eind van de middag naar huis. Wat een uitspraken hebben deze heren gedaan! Nu nog “even” de interviews aan elkaar monteren en dan kan ik mijn collega’s de video tonen. Die avond bel ik nog met een collega die eerder mij vertelde dat hij handig is met het knippen van video’s. Hij heeft het geweten... Hij is nog een week met de montage bezig geweest. Een week later laat ik tijdens de Berkdag aan verschillende groepen mijn video’s zien. De reacties tijdens deze dag waren enthousiast, de inspanningen waren dus zeker de moeite waard! Voldaan kijk ik terug op de aanpak en uitvoering.’